

ИЗВОР

ЛИСТ ЗАЈЕДНИЧКОГ ВЕЋА ОПШТИНА - ВУКОВАР

ISSN 1847-4454
9 771847 445002

29. април 2026.
ГОДИНА XX

БРОЈ: 396

НАСТАВЉАЈУ СЕ КАПИТАЛНЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ НА ИСТОКУ ХРВАТСКЕ

ОБЕЛЕЖЕНА ДВА ВЕКА
МАТИЦЕ СРПСКЕ

ПРВО ДРЖАВНО
ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ СРПСКОГ
МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА

АПАТИН: МЕЂУОПШТИНСКИ
СУСРЕТИ ТЕМЕЉ БУДУЋЕ
САРАДЊЕ

У ЗАЈЕДНИЧКОМ ВЕЋУ ОПШТИНА ВУКОВАР 20. АПРИЛА ПОТПИСАНИ СУ УГОВОРИ О ДОДЕЛИ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ЗА КАПИТАЛНЕ ДОНАЦИЈЕ

око дечијег игралишта које је прошле године изграђено на тој локацији и планирано је уређење свлачионице фудбалског клуба у Маркушици, где ће се средити поткровље за дружење пре и после утакмица - појашњава начелник Општине Маркушица **Тихомир Коларевић**.

ОТКЛОЊЕНИ КЉУЧНИ ЗАСТОЈИ У СПРОВОЂЕЊУ ОПЕРАТИВНОГ ПРОГРАМА ЗА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ

Потписивању уговора о додели средстава за капиталне донације у Заједничком већу општина присуствовала је и саборска заступница СДСС-а и потпредседница Клуба заступника **Драгана Јецков** која је овом приликом истакла да су Клуб заступника националних мањина и Клуб заступника СДСС-а учили извесне застоје у реализацији Оперативног

ЈАЧАЊЕ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ КРОЗ КАПИТАЛНЕ ДОНАЦИЈЕ ЗВО-а

Председник Заједничког већа општина Вуковар **Дејан Дракулић** потписао је уговоре о додели средстава за капиталне донације са представницима општина и већима српске националне мањине која делују на подручју ЗВО-а. Додељена средства су у износу од 200.000 евра и општине их морају искористити за реализацију програма капиталних инвестиција.

- Све општине које се налазе у саставу деловања Заједничког већа општина, а насељене су већински српским становништвом су добиле инвестиције. Наравно, остала насеља и места где живе припадници српске заједнице су путем мањинских већа имала прилику да пријаве пројекте и сви они који су пријавили су и добили средства према потребама и самом плану реализације пројеката. Овај пут је у питању 23 пројекта, с тим да то не значи да се исти број општина и пријавио, јер су општине пријављивале по неколико пројеката. Ово је пре свега важно за јачање инфраструктуре самих општина, али и наших удружења и институција и доприноси јачању капацитета целе заједнице. Отварају се нове перспективе и могућности за реализацију будућих пројеката. У будућности ће тек да

се виде бенефити капиталних улагања, с обзиром да и сама удружења која делују у тим општинама ће имати прилику да користе инфраструктуру коју општине или мањинска већа обнављају, изграђују или опремају кроз капиталне инвестиције - каже председник ЗВО-а Дејан Дракулић.

Међу потписницима су били, између осталих, представници Општине Маркушица и Општине Шодоловци, којима ово није први пут да користе средства за унапређење инфраструктуре на свом подручју.

- Општина Шодоловци добила је износ од 200.000 евра и то пуно значи за нашу средину и наше мештане. Добијеним средствима купићемо објект у центру Силаша који је доста девастиран. Ми би га уредили како би сам центар села лепо изгледао, а тај простор добиће на кориштење наша активна удружења како би имали свој простор - рекао је начелник Општине Шодоловци **Драган Зорић**.

- Општина Маркушица је такође добила износ нешто мало више од 200.000 евра. Износ ће бити утрошен на наставак модернизације и реконструкције домова културе у Маркушици и Габошу, као и изградњу летњиковца поред цркве у Габошу. Такође, поставиће се и ограда

програма за националне мањине, потписаног са Владом Републике Хрватске. Како би се ти проблеми отклонили, формирана је посебна комисија за реализацију оперативног програма које чине потпредседник Владе РХ, надлежни министри и саборски заступници.

- Један од застоја којег смо учили било је питање финансирања спортских активности преко наших организација, преко институција Срба у Републици Хрватској, дакле Заједничког већа општина Вуковар и Српског народног већа. Након што смо детаљно објаснили начине на које сматрамо да институције треба да финансирају спортске активности које традиционално постоје како би се њихов рад унапредио, донет је закључак према којем Уред за људска права и права националних мањина може финансирати спорт на подручју деловања и ЗВО-а и СНВ-а. Сматрам да је то веома важан корак како би спортске активности, а при томе не мислим само на фудбал, мислим на уопште све спортске активности које се дешавају на нашем подручју, биле адекватно подржане и како би њихов рад био континуиран, миран и финансиран у складу са Законом о спорту. Следећа препрека коју смо отклонили јесте финансирање

социјалних и инфраструктурних пројеката који су такође били проблематични и у извесном смислу нису на прави начин финансирани. Након што смо тражили да се социјални програми уврсте у финансирање преко Уреда за људска права и права националних мањина поново је закључком и то одобрено. Следећа ствар коју сматрам да је веома важна то је осигурање стипендија за ученике основних и средњих школа који похађају наставу по моделу А, Б или Ц, што ће такође моћи да се финансира преко Уреда за људска права и права националних мањина. Сва ова питања и извесни проблеми у финансирању су на неки начин овим закључцима комисије отклоњени и очекујемо да у овој и наредној години све буде имплементирано у програме рада наших институција, како ЗВО-а, тако и СНВ-а - рекла је саборска заступница СДСС-а Драгана Јецков.

Поменути закључци резултат су добре

координације Клуба националних мањина и Клуба заступника СДСС-а и министарстава, због настојања да се сви програми који су предвиђени Оперативним програмом за

националне мањине проводе на подручјима која су традиционално настањена националним мањинама.

Маја МИЛАНОВИЋ

СЕЋАЊЕ НА 81. ГОДИШЊИЦУ ПРОБОЈА ЈАСЕНОВАЧКИХ ЛОГОРАША

У ЗНАК СЕЋАЊА НА ЖРТВЕ И ХРАБРОСТ ПРОБОЈА

Обележена је 81. годишњица страдања нашег народа у Другом светском рату, а комеморација се традиционално одржава сваког 22. априла, на дан када је извршен пробој последњих заточеника из логора Јасеновац. У организацији Заједничког већа општина Вуковар овогодишњој комеморацији присуствовали су и ученици основних школа из Борова, Трпиње и Негославаца.

- Заједничко веће општина је ове године позвало школе и наше партнере да се прикључе

и обезбедили смо аутобус за ученике који су присуствовали самом програму комеморације, али оно што је најважније јесте да су били у Јасеновцу, посетили су га, обишли су музеј и тамо смо се сви заједно присетили наших настрадалих, положили цвеће и помолили се - рекао је председник ЗВО-а **Дејан Дракулић**.

Комеморацији су присуствовали, молитвено се сабрали и положили цвеће на споменик председник Заједничког већа општина Вуковар **Дејан Дракулић**, заменик жупанице **Осјечко-барањске жупаније** и потпредседник ЗВО-а

Владимир Хорват, заменик градоначелника Града Вуковара **Срђан Колар** и председница Одбора за привреду ЗВО-а **Николина Готовац**.

Дана 22. априла 1945. око 600 исцрпљених јасеновачких логораша одлучило се за пробој из овог усташког логора смрти. Њих 300 је у томе и успело, а једна од последица пробоја, на одређени начин, јесте и гашење логора Јасеновац.

Маја МИЛАНОВИЋ

ПРЕДЛОЖЕН НОВИ МОДЕЛ ПРИУШТИВОГ СТАНОВАЊА ДО 2030. ГОДИНЕ

НОВИ ЗАКОН ПРЕДВИЂА СУБВЕНЦИЈЕ И ШИРЕЊЕ ФОНДА СТАНОВА

У Хрватској је данас једно од важнијих питања, ако не и најважније, како и на који начин осигурати „кров над главом“. То је питање које посебно погађа младе који имају за циљ да осигурају себи кућу или стан за даљи живот. У свему томе постоји низ проблема с којима се суочавају. Један од главних проблема су цене квадрата, које су задњих пар година осетно порасле, али и ниске плате које не могу покривати трошкове и исплату кредита. Цене квадрата у Вуковару се крећу око 2.000 евра, а у Винковцима, Осијеку и неким другим градовима та цена је већ изнад 2.500 евра по квадрату. О ценама квадрата у Загребу, Истри, Далмацији да и не говоримо. Већ само тај податак казује о коликом проблему се ради. Резултат свега тога је да нам млади одлазе радити и живети у иностранство јер у Хрватској то не могу приуштити. Управо зато када се говори о решавању стамбеног питања, не говори се само о грађевинском материјалу, бетону и квадратним метрима већ и о демографском развоју и опстанку.

- Решавање стамбеног питања не сме бити луксуз већ основно право које ће бити доступно свима. На тржишту некретнина ситуација је неодржива те ће услед глобалних изазова веома лако постати још и тежа и изазовнија. Цене некретнина и њихов најам у нашој земљи данас представљају огроман проблем и препреку сваком породичном буџету те у честим случајевима наши млади одлазе у потрагу за бољим животом јер си, између

осталог, у нашој земљи не могу приуштити дом. У исто време имамо ситуацију да стотине станова стоје празни или бивају коришћени само у сврху краткорочног туристичког најма, са чиме свакако не можемо бити задовољни услед проблема које наше друштво има - рекла је саборска заступница СДСС-а **Драгана Јецков** у Хрватском сабору где је говорила о коначном предлогу Закона о приступачном становању.

Како се могло чути, са применом новог Закона доћи ће и до промене постојећег модела станоградње јер се досадашњи није показао посебно успешним и није дао жељене резултате. Станови из програма потицајне станоградње већ сада коштају више од 2.000 евра по квадрату, а њихова изградња није пратила темпо потражње. Кроз програм потицајне станоградње изграђено је око 9.000 стамбених јединица, што није довољно. Види се то и по листама чекања, интересу младих који све чешће напуштају села и своје животе планирају у градовима.

ПРЕМА ПЛАНУ НОВОГ ЗАКОНА, ПЛАН ЈЕ ДА СЕ ДО 2030. ГОДИНЕ ИЗГРАДИ 8.000 СТАНОВА УЗ ЈОШ 2.000 СТАМБЕНИХ ЈЕДИНИЦА НА ПОТПОМОГНУТИМ ПОДРУЧЈИМА

Исто тако планирана је и обнова дела фонда имовине којом управља држава, те субвенције за изградњу и обнову породичних кућа. Планира се изградња и обнова 20.200 стамбених јединица у следеће четири године.

Важна ставка је и да држава планира активирати празне приватне станове, а процењује се да их има око 600.000, и то кроз модел у којем власници дају станове држави на управљање на 3 до 10 година. Власницима би се

исплаћивала разлика између приступачне и тржишне најамине. Колико је празних станова можда се најбоље може видети у Вуковару, где су стамбене зграде полупразне јер њихови власници живе негде другде. План је до 2030. године уложити око 2 милијарде евра те додатних 3,5 милијарди до 2034. године, а средства за градњу обезбеђују држава, јединице локалне и регионалне самоуправе (ЈЛС), АПН и финансијске институције.

Према речима Јецков, Закон предвиђа одређене приоритетне групе становништва па ће тако право на приступачно становање имати особе с нижим приходима, млади до 45 година, породице с децом, особе с дефицитарним занимањима, особе које раде у прекарним облицима рада, особе старије од 65 година, грађани ограниченог приступа здравству, активна војна лица, полицијски, државни и јавни службеници те намештеници дефицитарног кадра.

- Свака мера која уводи ред у ову област је важна, али је исто тако важан надзор и контрола овог процеса. Сматрам да је користан корак у том смеру увођење строжих одредби према којима се станови изграђени или обновљени у програму приступачног становања неће смети продати 35 година, чиме се осигурава дугорочна намена тих некретнина за најам. Успостављен је и приходовни критеријум - казала је Јецков у Сабору.

Иначе, овим Законом се по први пут дефинише појам микро стамбене јединице за

младе до 30 година старости, која је намењена за прелазни период становања у трајању од четири године, уз могућност продужења за највише до две године. Ову опцију млади могу искористити током студирања. Величина микро јединице износи 18 квадратних метара за једну особу, односно 26 квадратних метара за смештај две особе. Једна од важнијих новина новог Закона је и нова улога локалне самоуправе у овом процесу па тако градови и жупаније морају донети сопствене програме приступачног становања како би могли повлачити средства из државног фонда и активније учествовати у стамбеној политици на свом подручју.

- Ако упоредимо, на пример, листу првенства за стамбено збрињавање у 2025. за град Вуковар, према броју поднетих захтева за доделу стана у државном власништву

(1061), као и захтева за доделу кућа у државном власништву (72), само на овом примеру видимо да су потребе велике - рекла је Јецков.

„ТАЈ ПРОБЛЕМ СЕ ГОДИНАМА НЕ РЕШАВА!”

Све то што се догађа око могућности осигуравања крова над главом прате и бројни грађани јер су свесни да им је то можда и једина прилика да реше своје стамбено питање.

- Све је то лепо на папиру, али у пракси увек буде неких проблема на које се није рачунало или фали још један папир. Примера ради, у Вуковару је маса празних станова и тај проблем се годинама не решава. Приоритет имају сви осим нас старих Вуковарчани

који годинама чекамо на разним листама за стамбено збрињавање. Моја породица, нас четворо, смо на тој листи готово 15 година и ништа. Тако смо 2024. године били негде испод 150. места, да би годину дана касније били још лошије рангирани. Како? Када их питам, одговора нема, а не знам ни кога бих више питала. Зато се не чудим када људи „пукну” и одлуче да се одселе. Посао могу пронаћи било где, али стан баш и не, осим ако немам неки велики новац да га купим, а немам га - каже нам **Слађана С.** из Вуковара.

Слично размишљају и многи други Вуковарчани којима посебно смета чињеница што предност увек имају неки други, а не домицилно становништво. Све то, како кажу, довело је и до тога да се променила слика становништва. **ИЗВОР**

САЈАМ ПИСАЦА И ИЗДАВАЧА У СОМБОРУ ЈЕ ОД 24. ДО 26. АПРИЛА ОКУПИО ПРЕДСТАВНИКЕ РЕГИОНАЛНЕ КЊИЖЕВНЕ СЦЕНЕ

ТРИ ДАНА КЊИЖЕВНОСТИ У СОМБОРУ

Српска читаоница „Лаза Костић” у Сомбору је организовала трећи по реду Сајам писаца и издавача - СПИС, који је од 24. до 26. априла окупио бројне ауторе, издаваче и љубитеље писане речи из Србије и региона. Током трајања манифестације, посетиоци су имали прилику да се упознају са савременим књижевним стваралаштвом, али и са богатом издавачком традицијом домаћина. На манифестацији су се, међу учесницима представили и Заједничко веће општина Вуковар, Српски дом и Српски културни центар из Вуковара, који су публици приказали своју издавачку делатност и овом приликом изложили наслове који обрађују теме културе, историје и идентитета српске

заједнице у Републици Хрватској.

Организатор Српска читаоница „Лаза Костић” је представила своју издавачку делатност, дела својих чланова, као и стваралаштво великог српског песника Лазе Костића. Посебну пажњу у програму заузеле су књижевне награде „Мирослав Јосиф Вишњић”, док су посетиоци имали прилику да разгледају алманахе љубавне поезије, књиге посвећене Сомбору, као и издања која се баве

страдањима народа и научним достигнућима кроз рад Научне библиотеке Сомбораца. Програм манифестације је био осмишљен тако да обухвати различите узрасте и интересовања. Поред изложбе књига која је била отворена током сва три дана, одржане су бројне промоције књига, сусрети са ауторима, као и причаонице и радионице намењене најмлађима. У оквиру програма посебан акценат био је стављен на директан контакт писаца са публиком, па су организовани и сусрети аутора са ученицима у школама.

У оквиру сајамског програма, 26. априла у Српској читаоници „Лаза Костић” у Сомбору одржана је промоција књиге **Љубомира Абаџића**

под насловом „Да се уздигне молитва моја, као кађење пред лице Твоје”, а издавач прве и друге књиге је Установа у области културе Српски културни центар Вуковар.

Поред домаћина и представнике из Вуковара, своје публикације и радове представили су и бројни сомборски издавачи, писци, удружења грађана и установе културе, као и гости из других градова. На сајму су учествовали књижевни клубови и аутори из Београда, Лознице, Горњег Милановца, Апатина и Суботице, затим уредници „Српске речи” из Будимпеште, као и представници књижевне сцене Републике Српске.

Учешће представника српске заједнице из Вуковара на сајму у Сомбору допринело је разноврсности програма и отворило простор за представљање издавачке делатности и тема које се тичу културе и идентитета. Њихова присутност омогућила је директну размену искустава са ауторима, издавачима и институцијама из Србије и региона, а на тај начин додатно су повезане установе које делују у сличним културним оквирима, али у различитим срединама. Такође, сајам је кроз оваква учешћа добио ширу регионалну димензију и подстакао даљу сарадњу међу учесницима.

Маја МИЛАНОВИЋ

У ПРВОЈ СРЕДЊОЈ ШКОЛИ У ВУКОВАРУ 22. АПРИЛА НА СВЕЧАН НАЧИН ОДРЖАНО ПРВО ДРЖАВНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МАТЕРЊЕГ СРПСКОГ ЈЕЗИКА ЗА ШКОЛСКУ 2025/26. ГОДИНУ

ПРВО ДРЖАВНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ СРПСКОГ (МАТЕРЊЕГ) ЈЕЗИКА

и хрватски језик похађају једнак број часова, односно по четири часа недељно. То што смо радили претходних година је у великој мери помогло да дођемо до овога данас, јер сада имамо и ученике из других делова Хрватске - оценила је председница Одбора за образовање ЗВО-а **Милица Стојановић**.

Такмичење се одвија у шест категорија, а оно је можда и први корак ка томе да се српски језик бодује на државној матури јер се сада, иако ученици полажу матерњи језик и језике других националних мањина, то још увек не вреднује.

Свечани програм у Првој средњој школи у Вуковару започело је химнама Републике Хрватске и Републике Србије у извођењу дечјег хора „Јаворчићи” који делује у оквиру ВСПД „Јавор”, а настављен је поздравним говорима више саветнице за српску националну мањину при Агенцији за одгој и образовање **Ведране Видаковић**, вишег саветника за историју **АЗОО Хрвоја Кнежевића**, саветнице Сектора за образовање на језику и писму националних мањина **Анђелке Пејић**, председника ЗВО-а **Дејана Дракулића**, саборске заступнице **Драгане Јецков** и директорке школе **Јелене Винај**. У културном делу програма поред Јаворчића прикладним рециталима о српском језику и народним играма учествовали су и ученици Прве средње школе. Такмичење је одржано дан касније.

Славко БУБАЛО

Након учесталих захтева да се српски језик уврсти у програм такмичења ученика на државном нивоу ове године Агенција за одгој и образовање је то коначно одобрила и такмичење из матерњег језика за ученике у настави на српском језику и писму уврштено је у њен каталог. За такмичење се пријавило 127 ученика, а у њега су уврштени ученици који наставу на српском језику похађају по А и по Ц моделу. Од тог броја ученика њих 39 такмичило се на државном нивоу. Ове године такмиче се ученици из Вуковарско-сремске, Осјечко-барањске, Задарске, Шибенско-книнске и Личко-сењске жупаније те града Загреба.

- Добро је да се овакво такмичење организује и изузетно смо задовољни и захвални смо и Агенцији за одгој и образовање с којом смо и потписали споразум о сарадњи као и са Министарством науке и образовања, али и Првој средњој школи на организацији овог програма и верујем да ћемо и убудуће сарађивати на сличним програмима и пројектима - рекао је тим поводом председник Заједничког већа општина **Дејан Дракулић**.

Заједничко веће општина Вуковар пружа техничку подршку на начин да сноси трошкове за ученике и њихове пратиоце док један део тих трошкова према споразуму потписаним са Агенцијом за одгој и образовање сноси Агенција. Сем тога, ЗВО је за победнике такмичења обезбедио и прикладне награде.

- За нас је ово стварно велики догађај. Ми смо са такмичењем из српског језика започели још пре осам година, а пре три године започели смо и са такмичењима из националне групе предмета. Прво такмичење из српског језика одржали смо у Јагодњаку и од тада смо све време покушавали да и српски језик дође на државни ниво јер смо сматрали да тако и треба да буде с обзиром да наши ученици и српски

РЕЗУЛТАТИ ТАКМИЧЕЊА

1. Категорија

Основна школа: 4. разред (модел А)

1. Милица Ћеранић - 1 ОШ Тења
2. Лена Маширевић - ОШ Трпиња
3. Јелена Алавања - ОШ Бобота

2. Категорија

Основна школа: 6. разред (модел А)

1. Јована Богдановић - ОШ Д. Тадијановић
2. Милица Миљевић - ОШ Бобота
3. Дуња Степановић - ОШ Бобота

3. Категорија

Основна школа: 8. разред (модел А)

1. Теодор Киш - ОШ С. Главашевић
2. Јелена Јеротић - ОШ Борово
3. Миљана Бошковић - ОШ Борово

4. Категорија

Средња школа: 2. разред (модел А)

1. Александра Видовић - Прва СШ Вуковар
2. Милица Челар - Гимназија Вуковар
3. Анастасија Мањош - Прва СШ Вуковар

5. Категорија

Средња школа: 4. разред (модел А)

1. Срђана Суцковић - 1 Гимназија Вуковар
2. Сања Веселиновић - 2 Гимназија Вуковар
3. Хелена Вучковић - 2 Гимназија Вуковар

6. Категорија

Основна школа: разредна настава (модел Ц)

1. Ангелина Грубић - 1 ОШ Кистање
2. Лана Мачак - 2 ОШ Кистање
3. Марина Рашуо - ОШ Домовинске захвалности Книн

ПРЕСТАВЉЕНИ РЕСТАУРАТОРСКИ РАДОВИ НА ИКОНОСТАСУ БОРОВСКЕ ЦРКВЕ

ИКОНОСТАС ДЕЛИМИЧНО РЕСТАУРИСАН

Српска православна црквена општина Борова у сарадњи са Хрватским реставраторским заводом представила је досадашње урађене реставраторско-конзерваторске радове на иконостасу боровског храма Светог првомученика и архиђакона Стефана.

Радови на иконостасу започели су истражним радовима 2021. године из којих је изнедрен целокупан план радова на иконостасу док су радови на иконостасу започели 2024. године. Ради се о једној захтевној процедури и у техничком и у финансијском смислу.

- Радови су захтевни јер изискују доста ручног рада и захтева ангажовање више људи. Само за овај део реставраторских радова издвојено је за сада преко 150 000 евра од чега негде око три четвртине отпада на трошкове самог рада људи док се остатак односи на директне трошкове материјала - истакао је директор Хрватског реставраторског завода **Борис Мостарчић**.

Саму презентацију о томе шта је и на који начин до сада урађено на иконостасу представила је конзерватор реставратор **Ана Шапина**. Позлате на иконостасу које данас могу да се виде након његове делимичне реставрације су аутентичне и откривене су приликом реставрације с обзиром да су временом биле премазане. Такође, радило се и на изради резбарије на самом иконостасу тако што су

изворне резбарије које су недостајале израђиване у Хрватском реставраторском заводу док је нову резбарију која је једним делом постављена на иконостасу израдио је протомајстор **Душан Милисављевић** из Батајнице.

- Ово што данас видите овде као што су позлате, лазуре на сребру и остала обојења то су изворни слојеви који су очишћени и на којима су ретуширана нека ситна оштећења која су била видљива - рекла је конзерваторка приликом презентације.

ОБНОВА ХРАМА И ДАЉЕ У ТОКУ

Храм Светог првомученика и архиђакона Стефана у Борову изграђен је 1762. године у каснобарокном стилу док је иконостас настао неколико година касније и сматра се да је дело Јована Исaиловића старијег из Даља и његовог ученика Григорија Јездимировића из Борова. Током Другог светског рата иконостас су деолирале усташе, а многе иконе су украдене тако да данас недостаје седам оригиналних икона. Сам храм претворен је у римокатолички, а по проценама након рата учињена материјална штета била је већа од милион тадашњих динара.

С временом црква је обнављана у више наврата, а тренутно се ради на њеној генералној

обнови што свакако укључује и реставрацију иконостаса.

- Након пет година како су почели радови на нашем иконостасу данас смо присуствовали презентацији свих радова који су урађени у првој зони. Морам да напоменем да то није у потпуности завршена прва зона, а на иконостасу су тренутно репродукције оригиналних икона. Надам се да ће током ове године у потпуности бити прва зона завршена - рекао је боровски парох протонамесник **Драган Сердар**.

Очекивања су да ће 2028. године иконостас бити у потпуности завршен.

- Ствари су се тако посложиле да смо успели да стекнемо наклоност Завода и реставратора који су нас подржали у овом подухвату. Зато им дугујемо велику захвалност с обзиром да су на себе преузели комплетно финансирање, санацију, обнову и реконструкцију свих ових оригиналних елемената тако да нашу црквену општину ови послови не коштају ништа - закључује протонамесник Сердар.

Обнова храма је и даље у току и трајаће још неколико година с обзиром да се ради о целокупној обнови храма. Поред иконостаса остаје још да се уреди комплетан мобилијар храма што свакако захтева већа финансијска средства.

Срђан СЕКУЛИЋ

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ДВЕСТОГОДИШЊИЦЕ ОД ОСНИВАЊА МАТИЦЕ СРПСКЕ ЗАПОЧЕЛО 21. АПРИЛА У ТРПИЊИ И ВУКОВАРУ, А НАСТАВЉЕНО ЈЕ 22. И 23. АПРИЛА У БЕЛОМ МАНАСТИРУ И ОСИЈЕКУ

ДВА ВЕКА НАЈСТАРИЈЕ КУЛТУРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ СРБА

на овом културном простору .

- Матица окупља све што постоји и што вреди у српској култури, а ја у овом тренутку, са најдубљим поштовањем морам да поменем Ђорђа Нешића који је заиста сјајан песник, можемо рећи и велики песник српског језика. Он је добитник и Змајеве награде Матице српске за поезију, а данас је и члан жирија и члан одбора за језик и књижевност Матице српске и њен дугогодишњи сарадник. Има и оних који су мало даље од границе која дели Србију и Хрватску. Ту је један велики писац нашег доба Драго Кекановић који је из Славоније, од Пожеге, али који је цео свој живот провео у Загребу, али никада није заборавио којој култури припада и која га је у одсудном моменту сачувала много потпуније од хрватске јер је српска култура лакше препознала оне вредности које је он из свог бића изнедрио. Можда су само ова два примера довољна да нам покажу како би свако од нас требао да чини са својим делом културног бића, да га негује и пренесе на нове генерације и разуме се да живимо у миру са свим људима око себе. С таквом формулом можемо да живимо било где, а да будемо и добри грађани те државе и у исто време и добри припадници културе и народа коме припадамо - нагласио је Станић.

У Трпињи је Матица српска у сарадњи са тамошњом основном школом одржала

Двестогодишњица оснивања Матице српске, најстарије културне институције Срба, свечано је обележена и у Вуковару, а програм обележавања започео је у Трпињи, родном месту Јосифа Миловука једног од њених оснивача. Најпре је у цркви Вазнесења Господњег епископ осечкопољски и барањски **Херувим** уз саслужење тамошњег свештенства служио помен, а потом су епископ и председник Матице српске др **Милан Станић**, положили венац пред спомен плочу постављену испред парохијског дома, односно на месту где је некада била Миловукова родна кућа. У кратком обраћању присутнима председник Матице српске Милан Станић објаснио је значај Јосифа Миловука у оснивању ове српске културне институције.

- Матица српска иде на све просторе на којима има оних којима је стало до ње и до српске културе, а поготово овде у Трпињи и у местима попут Вуковара, Даља, Осиека или Белог Манастира у којима је увек било матичара од самог периода њеног оснивања. Овде у Трпињи сећамо се великог Јосифа Миловука који

је покренуо многе ствари управо у оном првом кругу оснивача и његова енергија је учинила да се ту нађу људи који су потом развили основну идеју о томе шта радити са установом односно како је развијати. Зато је важно да ту причу испричамо овде у Трпињи и да у исто време она буде подстрек и подсетник људима овде, који живе у једном не лаком времену у коме треба да опстану, на начин како су некада наши преци замишљали установу која управо треба да осигура њихов опстанак. Некада је то било у Хабсбуршком царству, а данас је то у сваком месту где Срба има и где треба да их буде и у будућности - рекао је Станић.

Станић је уз Јосифа Миловука подсетио и на друга имена и значајне личности Срба са подручја некадашње Аустроугарске попут Андреја Розмеровића, Јована Деметровића и Герасима Зелића, али је поменуо и неколицину оних који данас живе и делују

и креативне радионице које децу треба да упознају са овом српском културном институцијом и приближи им њен рад.

- Овај пројекат Матица српска покренула је пре две године. На овим радионицама деца најпре добијају неке основне информације о Матици српској, ми их учимо и говоримо им о томе шта је Матица, где је настала, ко су њени оснивачи, а после прелазимо на неку врсту игре, квиз, ту су креативне радионице које су срж целог овог пројекта где деца пишу или се ликовно изражавају на теме које имају везу са самом Матицом српском. Деца најчешће нису имала одређено предзнање о Матици, али се ми трудимо да целу ту причу о Матици, која је иначе једна озбиљна и стара институција приближимо њиховом узрасту и да их заинтересујемо за њену историју. После деца лепо и сасвим успешно могу да напишу и неки састав рецимо на тему „Да сам председник Матице српске“, „Да сам добротвор“ или да нацртају портрет неке важне личности из историје Матице или да, као што радимо овде, направимо једну креативну честитку Матици српској поводом њеног двестотог рођендана коју или украсе ликовно или неком песмицом - објашњава историчар и стручни сарадник у једном од одељења Матице српске **Драган Тубић** уз напомену да је доста деце знало да је Јосиф Миловук био један од оснивача Матице српске и да верује да ће на овај начин на име Јосифа Миловука и на место где је била његова родна кућа од сада гледати другачијим очима и уверити се у то да Трпиња има значајно место у историји Матице.

ПРОГРАМ НАСТАВЉЕН УВЕЧЕ У ВУКОВАРУ

Увече истога дана програм је настављен Свечаном академијом организованом у Српском дому. Академија је отворена наступом хора Вуковарског српског певачког друштва „Јавор“. Госте је поздравио директор Српског дома **Небојша Видовић**, а потом је председник Матице српске Милан Станић одржао беседу у којој се поново подсетио значајних људи и догађаја у њеној историји дугој два века.

Публици су се са по једном песмом представили песници **Станимир Радуловић** и **Ђорђе Нешић**, а потом је одржана промоција нове књиге **Ивана Негришорца**, односно Милана Станића „Завети Матице српске“ о којој су поред аутора говорили генерални секретар Матице српске **Милан Мицић** и управник библиотеке Матице српске Селимир Радуловић. Програм је закључио ВСПД „Јавор“ песмом „Где је српска Војводина“, а потом су посетиоци имали прилику да погледају

изложбу ауторке др **Јелене Веселинов** под називом „Уздарје пчелињем јату - задужбинари Матице српске“ приређену такође у великој Сали Српског дома.

- Изложба говори о задужбинарима који су били врло значајни за рад, опстанак, а у крајњој линији и за настанак Матице српске јер је и она сама настала на принципима задужбинарства тако да су њени оснивачи дали нешто за њену корист и опште добро. На ових петнаест панела је приказано исто толико задужбинара од њих укупно шездесет и једног колико их је било. У питању су задужбине које су под управом Матице српске. Било је и других задужбинара и добротвора, али они нису основали задужбине као посебно правно лице којима би управљала Матица српска. Идеја је да се покаже са ког су све културног простора су долазили задужбинари. Панели нису постављени ни хронолошки ни по значају већ су узети из свих делова где су Срби живели, а већином је то био простор Аустроугарске монархије, када је већина задужбина и настала. Приказани су њихови животи у кратким цртама, а то је на неки начин и увод у књигу која је тренутно у штампи и која носи исти назив као и ова изложба и која ће садржавати занимљиве приче и биографије 61 матичиног задужбинара - објаснила је ауторка изложбе др Јелена Веселинов.

Програм обележавања два века од оснивања Матице српске настављен је у Осијеку, а завршен 23. априла у Белом Манастиру.

ПРЕДСТАВНИЦИ ЗАЈЕДНИЧКОГ ВЕЋА ОПШТИНА ВУКОВАР 18. АПРИЛА ПОСЕТИЛИ ОПШТИНУ АПАТИН, ГДЕ СУ ПРИСУСТВОВАЛИ ПРИЈАТЕЉСКОМ СУСРЕТУ ОПШТИНА

СПОРТСКИ СУСРЕТ КАО ТЕМЕЉ БУДУЋЕ САРАДЊЕ

Спорт често представља снажну спону међу људима, што су још једном потврдили представници делегација из Котор Вароши, Сокобање, Вуковара и Апатина. Они су 18. априла учествовали на турниру у малом фудбалу, који су организовали спортски представници из Апатина. Дан је започео пријемом у згради Општине Апатин, где је заменик председнице општине **Радован Ђукић**, пожељео добродошлицу гостима и истакао важност наставка сарадње и унапређења заједничких циљева.

- Ово је међународна прича која је почела од спорта и спортских сусрета, а данас смо имали званични пријем у скупштинској сали наше Општине Апатин и већ смо поставили иницијалне приче за развијање одређених тема када је у питању, не само спорт, већ и културно-историјски значај свега онога што можемо заједно у будућности да искористимо и на основу тога градимо многе приче у питању привреде, али и многим другим стварима које имају значајну перспективу у различитим пољима - каже заменик председнице општине Радован Ђукић.

Након пријема у општини, присутни су посетили Музеј спорта, а након посете музеју започео је турнир у малом фудбалу. Остатак дана искориштен је за различите договоре о могућој будућој сарадњи, која је само наставак спортског пријатељства

које траје дуги низ година.

- Са Апатином негујемо пријатељство десет година, са Сокобањом смо се побратимили, а са Заједничким већем општина Вуковар планирамо посебне активности које ћемо проширити и на културни живот, не само спортски. Овако треба да функционишу сва удружења и шире пријатељство - рекао је представник делегације из Котор Вароши **Предраг Момић**.

- Доста дуго смо у контакту и такмичењима и баш смо се сродили са нашим данашњим домаћинима, као и са осталим екипама које учествују на турниру. Мислим да је фудбал чак у

другом плану, без обзира што има тај такмичарски карактер. Изузетно нам је драго када видимо једни друге, поздравимо, попричамо, разменимо искуства, али и договоримо одређене будуће пројекте. Плод нашег спортског дружења јесте братимљење Општина Котор Вароши и Сокобање, што значи да на овај начин не унапређујемо само спорт, него и туризам, привреду и многе друге гране - појашњава представник удружења грађана Зелена оаза из Сокобање **Драган Марјановић**.

У наставку дружења организован је обилазак града Апатина, као и посета Храму Сабора светих апостола. Сусрет представника пријатељских општина Апатина, Котор Вароши и Сокобање, заједно са делегацијом Заједничког већа општина Вуковар, протекло је у знаку спортског дружења и пријатне атмосфере, а завршен је уручењем признања учесницима турнира.

- Пре свега важно је да се повезујемо и сарађујемо са удружењима и институцијама у нашој матичној земљи, али и са свим оним удружењима Срба која делују у региону. На тај начин отварамо и некакве друге перспективе и могућности и повезујемо људе на позитиван и најлепши могући

начин. Спортска екипа ЗВО-а је најмлађа у овом друштву по годинама и стажу учествовања, али трудимо се да дамо свој допринос. Прошле године смо први пут организовали турнир у оквиру Дана Заједничког већа општина, што говори о значају овог окупљања. Планирамо

и ове године да наставимо ту праксу и радујемо се доласку свих екипа и пријатељских општина код нас. Оно што ова врста сарадње отвара јесте управо та могућност повезивања и са другим институцијама, разговарали смо о томе и са представницима удружења, али и са

замеником председнице Општине Апатин. У плану је потписивање споразума о сарадњи који ће бити једна шира платформа за повезивање грађана са подручја Апатина са свим удружењима која су са подручја деловања Заједничког већа општина Вуковар - закључио је председник ЗВО-а **Дејан Дракулић**.

Овај пријатељски дан завршен је дружењем и доделом признања учесницима турнира, а следећи сусрет најављен је за мај поводом Дана Заједничког већа општина Вуковар који ће бити одржан у општини Трпиња.

Сусрет у Апатину још једном је показао да спорт није само такмичење, већ и прилика за повезивање и сарадњу. Кроз дружење и разговоре учвршћени су постојећи односи и отворене могућности за нове заједничке активности, а овакви сусрети потврђују значај неговања пријатељства међу општинама у региону.

Маја МИЛАНОВИЋ

ПОЗОРИШНА ПРЕДСТАВА „ЈАЗАВАЦ ПРЕД СУДОМ”, НАСТАЛА ПО ДЕЛУ ПЕТРА КОЧИЋА ИЗВЕДЕНА У СРПСКОМ ДОМУ

КОЧИЋЕВ „ЈАЗАВАЦ” ОДИГРАН У СРПСКОМ ДОМУ

Глумци Едукативног театра из Суботице одиграли су 27. априла Кочићеву драму „Јазавцац пред судом” насталу у продукцији куће Беоарт. Едукативни театар је већ три пута гостовао у Вуковару са три дечје представе, а ово је његов четврти наступ на сцени Српског дома. Кочићевог „Јазавца” су у претходном периоду у Хрватској одиграли осам пута, а ово је њено прво приказивање у Вуковару.

- Сви наши крајеви су прошли кроз један врло турбулентан век, а ако знамо да и овај комад постоји више од једног века и знамо шта се све у том периоду на овим просторима дешавало видимо и зашто је он класик и зашто

је у сваком времену актуелан. Ми смо се базирали на тој врсти тешке комуникације ових наших крајева са светом и тог чуђења света томе какви смо ми, али и нашег чуђења томе како нас свет доживљава. Оно што је стандардна вредност овог комада је хумор и дух нашег народа који је непролазан и трајан и зато је „Јазавцац пред судом” и данас могућ као једна занимљива позоришна игра и сатира не само о времену у коме је драма настала него и у временима која су дошла након тога - објашњава режисер и глумац у представи **Милован Филиповић**.

Представа је наишла на добре реакције вуковарске публике захваљујући одличној глуми Милована Филиповића, **Бранислава Јерковића** и **Николе Ивачкова**.

Програм је одржан уз финансијску подршку Уреда за људска права и права националних мањина и Српског народног већа.

С.Б.

УЗ БЛАГОСЛОВ МИТРОПОЛИТА ДАЛМАТИНСКОГ НИКОДИМА, У ПОРТИ ДРЕВНОГ МАНАСТИРА КРКА ОДРЖАН ДРУГИ ВАСКРШЊИ КОНЦЕРТ У ДАЛМАЦИЈИ НА КОЈЕМ ЈЕ НАСТУПИЛА ЕТНО ГРУПА „ТРАГ“ ИЗ БАЊА ЛУКЕ

ТРАДИЦИЈА, МУЗИКА И ЗАЈЕДНИШТВО У ПОРТИ МАНАСТИРА КРКА

Овај свечани догађај уприличен је поводом прославе најрадоснијег хришћанског празника Васкрса и окупио је око 400 посетилаца који су уживали у богатом музичком програму, а током нешто више од сат времена, публика је имала прилику да чује репертоар који обухвата традиционалну и етно музику. Наступ у порти манастира Крка, у организацији книнског пододбора Српског културног друштва „Просвјета“ и подружнице Српског демократског форума (СДФ) за Лику и Далмацију, имао је посебан значај и емоцију, како за извођаче, тако и за публику, јер је овај простор вековима духовно и културно средиште српског народа у Далмацији. На репертоару су се нашле традиционалне песме из Босне и Херцеговине, Хрватске, Србије, Македоније и Црне Горе, као и ромска музика, што је додатно допринело разноликости и богатству програма.

ТРАДИЦИЈА САЧУВАНА КРОЗ САВРЕМЕНИ ИЗРАЗ

Након прошлогодишњег концерта ансамбла „Фенечки бисери“, који су били гости на првом Васкршњем концерту, ове године је, поводом Васкрса, одржан концерт етно групе „Траг“ из Бања Луке.

Етно група „Траг“ је вокално-инструментални састав који негује традиционалну музику Балкана и постоји од 2003. године. Чини је десет чланова, четири женска вокала и шест инструменталиста. Посебан акценат стављен је на традиционалне инструменте као што су фруле, гајде, кавал, тарабуке и тапан, али у њиховом извођењу значајно место имају и класични инструменти попут гитаре и виолине, као и модерни-клавир и бас-гитара.

Репертоар групе „Траг“ обухвата песме из Републике Српске (Босне и Херцеговине), Србије, Црне Горе, Македоније и Бугарске, као и циганску музику. Чланове овог састава окупила је љубав према народном стваралаштву. У жељи да изворну музику сачувају од заборављања, али и да је приближе савременој публици, традиционалне ритмове и мелос уткали су у сопствене аранжмане.

Ове песме су се, као део народног предања, вековима преносиле са колена на колена и живеле у народу. Свака генерација и сваки појединац у њих су уносили део себе, обогаћујући их и чинећи да остану увек једнако живе и лепе. Пратећи те трагове народног предања, група „Траг“ је овим песмама удахнула лични израз и дух нашег времена, оживљавајући их и остављајући, суштински непромењене и увек народне, у аманет будућим генерацијама.

- За нас је била велика част да наступамо овде. Ово је посебна радост, некако, да смо тамо где је мање наших људи, да се окупљамо и да подстичемо окупљање овакве деце, како наша традиција, култура, музика и језик не би били заборављени. Нисмо очекивали

оволико деце, оволико младих људи. Ми кроз медије добијамо мало другачију слику, али наша радост је што је стварност оваква. Радост је што има младих људи, што има породице, што се заснивају нове породице. Вечерас су са нама на сцени наступила деца из околине Книна и то је за њих била велика радост, као и за нас што смо били са њима. На сцени су нам се придружили и богослови Крчке богословије „Света три јерарха“, и то је било посебно задовољство. Отпевали смо заједно и један дует са Косова и Метохије, тако да смо заиста и ми уживали - своје утиске преноси музички руководилац етно групе „Траг“ **Валентина Милекић Ковачић**.

- За ову светињу знам одавно и имала сам жељу да је још раније посетим. Имали смо прилику, још пре овог концерта, да присуствујемо вечерњој служби у манастиру Крка, да чујемо благослове и да видимо како они, кроз богослужење, практикују све оно што овде уче, што заиста веома лепо звучи. Имали смо прилику и да они учествују са нама, и то нам даје, да кажем, посебно богатство нашем концерту. И, наравно, хвала Богу што, када се овако окупљамо, увек има радости и неке добре енергије која нас води ка добру. Како смо сада у духу васкрсења, увек можемо да видимо да сваки народ који пати, након тога доживи васкрсење, и то је радост која нас води ка Богу - поручује **Хилда Хрекес**, млада Сиријка са бањалучком адресом чији глас никога није оставио равнодушним.

На концерту су изведене песме као што су „Месечина“, „Црвен цвете“, „Ајмо моје сеје поиграти“, „Кад запевам ја и сеја мила“, „Маријо дели бела кумријо“, као и сплет песама из Црне Горе, што је додатно употпунило овај свечани музички доживљај.

Васкршњи концерт у порти манастира Крка још једном је показао снагу музике као средства очувања традиције, али и као моста који повезује људе, културе и генерације, доносећи радост, наду и заједништво у духу празника.

Васка РАДУЛОВИЋ

У СРПСКОМ ДОМУ У ВУКОВАРУ 16. АПРИЛА ОДРЖАНА ПРОМОЦИЈА КЊИГЕ „ХОРИЗОНТИ СМИСЛА“

ХОРИЗОНТИ СМИСЛА ОД ДИПЛОМАТИЈЕ ДО ДУХОВНОСТИ

Промоција књиге „Хоризонти смисла“ аутора **Милоша Јевтића** одржана је у Вуковару, у простору Српског дома, као значајан културни догађај који је окупио љубитеље књижевности и савремене мисли. Уместо класичног представљања, програм је организован у форми разговора са професором **Дарком Танасковићем**, што је публици омогућило да кроз дијалог дубље сагледа тематске и филозофске оквири Јевтићевог дела. Ове вечери отворена су бројна питања о смислу, идентитету и изазовима савременог друштва.

- Ово је трећа дијалогска књига са угледним новинаром и публицистом Милошем Јевтићем. Прва књига је објављена 1999. године под насловом „На истоку запада“, а друга књига наших разговора објављена је пре десетак година под насловом „Аутономија мишљења“. Тако се десило да разговор буде обављен и књига објављена после мојих повратака са дипломатских мисија, прво у Турској где сам био амбасадор, друга после моје амбасадорске мисије при Светој столицу у Ватикану и ова последња књига је после мог службовања при УНЕСЦО-у у Паризу. У све три књиге обрађене су моје дипломатске мисије, оно што је било најзанимљивије, а иначе оне покривају шири спектар онога чиме

сам се бавио током живота и као професор на универзитетима и као дипломата. Тако да постоји и читав низ општих питања која се односе и на ситуацију у свету и нашој земљи на која сам покушао да дам одговор - рекао је професор Дарко Танасковић.

Милош Јевтић до сада је објавио више од 250 оваквих и сличних књига, које су настале на основу разговора које је водио на Другом програму Радио Београда где је имао своју емисију „Гост Другог програма“. Том приликом разговарао је са више од 700 људи и у једном тренутку је одлучио да неке од тих разговора објави у форми књиге.

- Конкретно ова књига „Хоризонти смисла“ се односи на мој живот и рад у последњих десетак година у различитим областима. Поред моје дужности у УНЕСЦО-у када смо успели да спречимо пријем тзв. државе Косово у УНЕСЦО, садржи и нешто што је занимљиво можда посебно у овој средини а то су моје успомене из времена када сам био члан мешовите Комисије коју су заједно у договору основали патријарх Иринеј и Папа Фрањо, а која се бавила разматрањем улоге Кардинала Степинца пре, за време и после Другог Светског рата, али и процес његове канонизације, проглашења светитељем. Ту сам доста детаљно изнео како је та

комисија радила, која је била сачињена од наших владика и од чланова бискупске конференције Хрватске, због тога што је то без преседана у историји да се састану највиши представници две цркве Српске православне цркве и Католичке цркве у Хрватској и да разматрају тако деликатно питање за које иначе Католичка црква сматра да је искључиво у њеној надлежности - појашњава Танасковић.

Ова промоција организована је захваљујући Фондацији Света Петка, Српском дому Вуковар и Епархији осечкопољској и барањској, а присутне је поздравио епископ осечкопољски и барањски **г. Херувим** дајући осврт на ово дело и његове битне моменте.

- Професор Танасковић је, са сигурношћу можемо рећи, један од најсветранијих интелектуалаца нашег времена, прави пример часног и угледног ерудите који је увек спреман да се својим ангажманом, писаном или усменом речју, безрезервно стави на располагање свом народу, својој Цркви и Отаџбини. То је чинио, између осталог, и као наш стални представник при Унесцу у Паризу где је бранио виталне интересе нашег народа али и као члан мешовите Комисије која је у Ватикану расправљала питање канонизације кардинала Степинца. То чини и сада, овде, својом посетом нашој заједници, својим присуством и разумевањем нашег положаја и свих изазова са којима се сусрећемо. У књизи „Хоризонти смисла“ професор Дарко Танасковић и господин Милош Јевтић, кроз дијалог истражују широки спектар тема које повезују науку, религију, дипломатију и актуелне друштвене процесе. Књигу прате аутобиографски прикази из живота и несвакидашњи богате каријере професора Танасковића у којима нам, одговарајући на питања свом саговорнику, професор казује о најпечатљивијим ситуацијама, приликама и сусретима у којима је, као препознати ауторитет и признати стручњак, заступао и бранио српску позицију. У разговору проф. Танасковића и господина Јевтића, издвајају се као кључне теме: савремена геополитика и дипломатија; однос вере и културе и религије и политике; значај језика и писма; духовност и идентитет народа али и многе друге. Читаоцу ове књиге не може промаћи скромност професора Танасковића која

провејава кроз многе исказе и одговоре на питања у којима се констатују или чак похваљују небројене професорове заслуге и доприноси у културном, научном и дипломатском пољу његовог деловања. Тако, са крајњим смирењем академик Танасковић, одговарајући на питање, примећује да није изабран за професора емеритуса на Универзитету у Београду, прихвата ту тужну чињеницу смирено и смело и одбија да даље коментарише разлоге свога неизбора

у то почасно и доживотно универзитетско звање, такође одбијајући да коментарише закулисне радње својих колега којима за то има да захвали. Хришћанска врлина скромности провејава из свег лика и дела академика Танасковића: „Благо сиромашнима духом, јер је њихово Царство небеско” - поручио је епископ осечкопољски и барањски г.Херувим.

Кратку биографију и упознавање са радом професора Дарка Танасковића изнео

је председник Заједничког већа општина Вуковар **Дејан Дракулић**, а кроз разговор публика је имала прилику да се упозна са искуствима и промишљањима која превазилазе границе једне професије, спајајући дипломатију, науку и духовност. Овакви догађаји не само да обогаћују културни живот заједнице, већ подстичу и дубље промишљање о идентитету, вредностима и месту појединца у савременом свету.

Маја МИЛАНОВИЋ

ПРОМОЦИЈА ДРУГОГ ИЗДАЊА КЊИГЕ „ДА СЕ УЗДИГНЕ МОЛИТВА МОЈА, КАО КАЂЕЊЕ ПРЕД ЛИЦЕ ТВОЈЕ” АУТОРА ЉУБОМИРА АБАЦИЋА ОДРЖАНА ЈЕ 15. АПРИЛА У ВУКОВАРСКОМ СРПСКОМ КУЛТУРНОМ ЦЕНТРУ

МИРИС МОЛИТВЕ И ТРАДИЦИЈЕ

за будући рад везан баш за ову тему. Уопштено има јако мало садржаја о овој теми и зато ми је посебно драго да ми имамо промоцију и другог издања књиге - рекао је аутор **Љубомир Абаџић**, који појашњава како су молитва и кађење присутни у човечанству од самог нашег постанка.

- Према хришћанској традицији можемо рећи да су те две речи уз нас од самог Адама где је он кадио, односно приносио жртве кадионе. Кад је заправо тај дим који симболички представља наше узношење молитве ка Богу. Дакле, молитва и кад су органски повезани, неизоставно, јер свака молитва подразумева пре тога и једно кађење како би се додатно освештао

простор, како би се припремили за молитву и како би сами свештеници себе на неки начин опоменули о тој тајни која се спрема да се догоди - појашњава Абаџић.

У Православљу мирис тамјана има дубоко симболичко значење и неодвојив је део богослужења, те се сматра да његов мирис уздиже молитве верника ка Богу, стварајући осећај духовне чистоте и светости простора. Тамјан такође подсећа на присуство Божје милости и доприноси сабраности и унутрашњем миру током молитве.

- И мирис је сам по себи неизоставан део кађења и молитве, то је чак Божија карактеристика. Знамо да када се Господ појављивао увек је ту постојао и мирис који је пратио тај догађај. Експанзија тамјана данас је огромна. Навешћу само једну информацију,

рецимо, у време Христовог рођења постоји историјски податак где је наведено да се до европских предела преносило преко 3000 тона тамјана, а данас је то спало на три тоне. Видимо дакле да је тамјан сам по себи угрожен као супстанца, али и даље наставља да буде основа за молитвени израз разних религија.

Теолог Љубомир Абаџић по благослову епископа Херувима дуги низ година и прави тамјан за Епархију осечкопољску и барањску, али то не сматра као посао, него као дар Божији.

- Лош увек се држим тога да правим тамјан како се то некада правило у манастирима, ручно, традиционално уз доста издвојеног времена. Данас је присутна модернизација свега тога па се већ осети разлика. Али колико год се време модернизовало, увек ће се осетити разлика у тамјану који је израђен на традиционалан начин и оног који је машински направљен.

Према речима аутора поменута дела су настала на основу искуства која је стекао, пуно труда је уложено и како би дошао до људи који би могли да му објасне како се заправо тамјан прави, а првенствено је почео да се бави тим како би се наша епархија обогатила својим тамјаном. Тако се Епархија осечкопољска и барањска може похвалити да има свој миришљави ручно израђени тамјан, различитих нијанси, арома и квалитета.

Кроз ово издање додатно је осветљена улога тамјана као неизоставног дела молитвеног живота, а књига наставља да подстиче интересовање за духовне теме које надилазе време. Пројекат је финансиран средствима Уреда за људска права и права националних мањина и Заједничког већа општина Вуковар.

Маја МИЛАНОВИЋ

Након што је прошле године у Српском културном центру Вуковар промовисано прво издање књиге „Да се уздигне молитва моја, као кађење пред лице Твоје” публика је 15. априла имала прилику да присуствује промоцији другог издања поменуте књиге. Ова књига својим садржајем продубљује разумевање значаја и употребе тамјана, истовремено подсећајући на шири смисао и важност молитве у свакодневном животу.

- Специфичност овог допуњеног издања јесте управо у тој допуни која нам је пала на памет када смо видели да је овај пројекат успео. Пројекат је био иницијатива нашег епископа владике **Херувима** с обзиром да наша епархија има свој тамјан. Након овог другог издања видимо да нам се отвара простор и

У ЕТНОЛОШКОМ ЦЕНТРУ БАРАЊСКЕ БАШТИНЕ У БЕЛОМ МАНАСТИРУ ОДРЖАНО ПРЕДАВАЊЕ „ДИПЛОМАТИЈА И ДИПЛОМАТСКИ ОДНОСИ У КРАЉЕВИНИ ЈУГОСЛАВИЈИ”

СНАГА ДИПЛОМАТИЈЕ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА РАТА

Узимајући у обзир значај појединих историјских тема, нарочито у контексту њиховог поређења са савременим друштвом и у крајњој линији, њихове практичне примене данас, међу истраживачима политике, геополитике, али и љубитељима историје, посебно интересовање изазива питање дипломатских односа једне државе, односно начин вођења њене спољне политике.

Тако је заинтересована публика 14. априла у Белом Манастиру имала прилику да присуствује предавању доц. др **Срђана Мићића**, у организацији СКД „Просвјета”, пододбора Бели Манастир. Мићић се овом темом бави дуги низ година као научник и истраживач на Филозофском факултету у Београду. Какви су били односи Краљевине Југославије са великим силама између два светска рата? Који су кључни фактори обликовали државну политику? Које су биле основне смернице у односима са великим силама, балканским и средњоевропским државама? Ово су само нека од питања на која је предавач одговорио у првом делу излагања, док је други део био посвећен дипломатској служби, односно институцији задуженој за дипломатско-конзуларне активности.

Уколико се анализирају искуства и политички потези југословенског дипломатског кора у периоду од 1918. до 1941. године, може се закључити да је за једну релативно малу државу, каква је била Краљевина Југославија, било изузетно захтевно заузети стабилан спољнополитички курс који би обезбедио очување територијалног интегритета и суверенитета, нарочито у околностима након стварања нове државе после Првог светског рата.

- С обзиром на све међународне околности са којима се држава суочавала, може се рећи да је дипломатија тада бележила одређене успехе. Међутим, не треба посматрати искључиво међународни контекст, већ и унутрашње прилике. Реч је о новој државној творевини која се суочава са бројним изазовима на унутрашњем плану, па су многе спољнополитичке одлуке и дипломатске иницијативе биле директно условљене унутрашњим проблемима. Доносиоци одлука у Београду

морали су да воде рачуна не само о односима са великим силама, већ и о међуетничким и међурелигијским односима, настојећи да све те факторе ускладе како би обликовали спољну политику у складу са државним и националним интересима. У томе су некада били више успешни, а некада мање - рекао је Мићић.

Говорећи о јавности мање познатим епизодама, Мићић је указао на околности које су пратиле настанак и формирање Балканске антанте, осврћући се и на односе Југославије са осталим чланицама овог савеза. У том контексту посебно је значајан био заокрет у балканској политици Београда током тридесетих година.

- За Југославију, Турска у почетку није била фактор од посебног значаја. Међутим, долази до познатог путовања током којег се краљ Александар Карађорђевић сусреће са државницима готово свих балканских земаља. Тада је успостављен лични однос између краља Александра и Кемала Ататурка. Иако је краљ Александар у почетку желео да избегне овај сусрет, турска страна је, уз значајне уступке које су чинили Ататуркови најближи сарадници, успела да до њега ипак дође. Неки од тих уступака имали су и међународни значај, што је додатно утицало на његову одлуку. Након сусрета успостављена је изузетно добра комуникација и међусобно поштовање. Ататурк је и раније гајио велико поштовање према Србији, њеној војсци и народу, још од завршетка Првог светског рата, али је то у Београду често наилазило на игнорисање, пре свега због негативног историјског искуства са Османлијама. Ипак, сусрет ове двојице државника представљао је прекретницу - од тог тренутка Београд своју балканску политику у оквиру пакта заснива на политичкој и војној сарадњи са Турском, све до промена које наступају након Ататуркове смрти 1939. године - истакао је предавач.

Спољна политика Југославије, дипломатске

активности, функционисање дипломатске службе, као и пропаганда у иностранству теме су које др Срђан Мићић обрађује на својим предавањима, али и у оквиру научно-истраживачког рада којим се бави више од 15 година. Упоредјујући дипломатију некада и данас, према његовој оцени, професионализму се раније придавало знатно више пажње, како у првој, тако и у другој југословенској држави. Настојање да се од дипломатије једне мале државе, каква је била Србија, оптерећене притисцима великих сила, изгради спољна политика државе која је на међународном плану постала релевантан чинилац, представља значајан подухват тадашњих државника који и данас заслужује пажњу.

За све оне који су пропустили ово предавање, организатори поручују да ће у Етнолошком центру барањске баштине бити уприличено још занимљивих историјских тема.

- Већ неколико година организујемо предавања посвећена историји нашег народа. Обухватили смо средњи и нови век, а сада је на ред дошло и модерно доба, па се тако и тема дипломатије природно наметнула. Ове године реализовали смо низ предавања о српским сеобама, односно миграцијама од 15. до 20. века, а ово предавање представља њихов логичан наставак. До краја године планирамо и представљање зборника научних радова на тему оптације јужнословенског становништва из Мађарске у Краљевину Југославију - поручио је председник Просвјетиног пододбора из Белог Манастира **Дејан Јеличић**.

Мирјана ЦВЕТКОВИЋ

70 ГОДИНА ПЛОДОТВОРНОГ РАДА

страници новина која је била посвећена дечјим радовима. Тако сам након те објављене песмице добио инспирацију и наставио са писањем те сам до одласка у војску написао стотинак песама и причаца - истакао је Миленко Васиљевић.

Након војске наставио је са писањем и објављивањем у разним листовима као што су Глас Славоније, Фронт, Нада и други. С временом почео је да одлази и на песничка дружења која су организована на аматерској основи.

- Мање пишем него раније, можда напишем неке кратке песмице посебно хаику стихове. Немам више речи, речи су ми се изгубиле, године су учиниле своје и то је сасвим нека друга ствар него раније - каже Чико.

Миленко Васиљевић рођен је у месту Секулинци у вођинском крају, живео је у Валпову, а своје пензионерске дане проводи у Осијеку. Управо је о свом родном селу Секулинцима написао књигу, а значајна је и његова књига

ПУБЛИЦИСТИЧКИ РАД МИЛЕНКА ВАСИЉЕВИЋА ЧИКЕ

Програмом у осјечком Српском културном центру Миленко Васиљевић Чико обележио је 70 година свог књижевног рада.

Овај песник своје прве радове објављивао је још као ученик, а након војске и у зрелијим годинама почео је да се интензивније бави писањем.

- Прву песмицу сам објавио са 12 година у четвртог разреда основне школе. Нама је учитељица дала задатак да напишемо песму о својој мајци. Написао сам песму коју смо читали у школи, учитељица је то узела и потом је песма објављена у Вировитичком листу на једној

У периоду од 1988. године до данас издао је укупно 12 књига, а последња је посвећена његовој породици под називом Трагом живота.

- Изузетно сам задовољан са овим програмом који је за мене био веома емотиван, а дошло је и доста људи што ми је посебно драго. Такође, на промоцији су били и сви моји најближи, ћерке, унучад, зетови, прауници - наглашава песник.

Чико не пише и не објављује само песме, међу његовим радовима значајно место имају и приче, афоризми, хаику поезија, а иако је већ у позним годинама живота још увек се бави писањем.

о речнику, говору и обичајима вођинског краја поготово ако се узме у обзир да се из овог краја раселило доста људи, а у многим местима више нико ни не живи баш као што је случај и са његовим родним Секулинцима. Свом завичају посветио је и збирку песама названа Стихом и тугом кроз завичај.

Добитник је бројних награда и признања, дугогодишњи је активан члан и сарадник Просвјетиног подбора у Осијеку, а своје радове објавио је и у многобројним заједничким збиркама песама.

Срђан СЕКУЛИЋ

У ОСЈЕЧКОМ СРПСКОМ КУЛТУРНОМ ЦЕНТРУ 25. АПРИЛА ОТВОРЕНИ 29. ДАНИ КУЛТУРЕ СРБА ИСТОЧНЕ СЛАВОНИЈЕ, БАРАЊЕ И ЗАПАДНОГ СРЕМА

ОТВОРЕНИ 29. ДАНИ КУЛТУРЕ СРБА

Дани културе Срба источне Славоније, Барање и западног Срема ове године одржавају се по двадесет и девети пут, а свечано су отворени 25. априла културним програмом у ком су учествовали Мешовити хор подбора Осијек, Дечји хор „Јаворчићи” Вуковарског српског певачког друштва „Јавор”,

Дечји хор „Сањалице” боровског подбора СКД „Просвјета” и водитељ Књижевне секције осјечког подбора СКД „Просвјета” **Миленко Васиљевић Чико** и чланица Књижевне секције **Наташа Цвијанчевић**.

Програм је настављен већ следећег дана када је у Етно кући у Бијелом Брду одржано

песничко вече, а већ 29. априла у Борову се састају литерарци. Рецитатори ће се окупити у Мирковцима 14. маја, у Маркушици ће 16. маја бити одржана смотра фолклора, а 23. маја у Острову Драмско вече. Већ по обичају у Вуковару ће од 29. до 31. маја бити одржана Ликовна колонија „Боје Вуковара”, а програм ће бити свечано затворен 29. маја у Белом Манастиру.

С.Б.

ПО ДРУГИ ПУТ БОРОВСКИ ПОДОДБОР СКД ПРОСВЈЕТА БИО ЈЕ ДОМАЋИН И ОРГАНИЗАТОР ДЕЧЈЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ ПОД НАЗИВОМ ПРОЛЕЋНА ЧАРОЛИЈА НА КОЈОЈ НАСТУПАЈУ ДЕЧЈИ ХОРОВИ ИЗ ЗЕМЉЕ И РЕГИОНА

ПРОЛЕЋНА ЧАРОЛИЈА У БОРОВУ

Прва Пролећна чаролија мало је каснила због ситуације са свињском кугом, али је зато ове године све било на време и како треба. У Борову се окупило четири дечја хора и то из Борова, Вуковара и Боботе уз госте из Сомбора.

- Јако смо срећни што су и ове године са нама „Шарени вокали“ из Сомбора, један диван хор са пуно деце од које се много може научити и радујемо се том дружењу и сарадњи и надамо се да ће тако бити и убудуће. Остали учесници су наши драги гости из околине Борова јер морамо пре свега да се ослањамо на наше снаге - истиче председница боровског пододбора СКД Просвјета **Радмила Латас**.

У данашње време деца су оптерећена бројним обавезама па онима који се баве хорском музиком за децу није увек лако да најмлађе мотивишу да време проводе на пробама увежбавајући песме и наступе.

- Циљ нам и јесте био да деци омогућимо да можда и неке своје скривене таленте покажу на овај начин и зато смо у нашем пододбору основали овај хор. Мислим да, поред Јаворчића и нема на овом подручју неко ко се бави децом на овај начин и да реализује сличне програме на српском језику. Радује нас што деца у томе истрајавају и што имају жељу и вољу да своје слободно време проведу на пробама, концертима и путовањима. Надамо се да ће то и даље да живи и да ће деца у томе препознати

важност и значај и да ће наставити да се друже јер управо на тим стварима децу све више губимо - упозорава Радмила Латас.

Домаћин манифестације је Дечји хор „Сањалице“ из Борова који постоји и ради већ пет година, а тренутно у њему пева 13 деце.

- Деца у хору су од предшколског узраста па до четвртог разреда основне школе, а има и нешто старијих који су изразили жељу да остану у хору и након четвртог разреда. Пробе имамо сваког уторка, а пред наступе се и чешће окупљамо. На репертоару су нам дечје, забавне па и нешто Екс Ју песама. Деца воле да певају и воле наступе, слободна су и воле сцену и заиста уживају и на пробама и на наступима - каже водитељка хора **Катарина Лукић**.

Уз Боровце на сцену месног дома културе изашли су и њихови другари из Дечје групе „Ђурђевак“ из Боботе, хор „Јаворчићи“ из Вуковара и хор „Шарени вокали“ из Сомбора.

- Овакве манифестације су прилика да се састанемо са другима, да видимо колико смо напредовали од прошле године, да упознамо друге који се баве оваквом музиком и да се заједно с њима дружимо и радујемо. Сусрети са другима мотивишу и њих и онда добију више полета

да наставе да певају. Имамо сада у хору и млађу групу која полако сустиже своје старије другаре. За сада наступају са мањим репертоаром, али брзо уче и напредују. Када су деца сигурна у оно што раде, када добро науче текст онда нема ни треме и онда су опуштена и весела и радују се сваком наступу - прича водитељка Јаворчића **Александра Кртинић**.

- Шарени вокали су често на путовањима и наступима тако да смо месечно барем једном у аутобусу. Овога пута имамо и доста нових чланова па чак и родитеља који су хтели да виде Борово. Прошле године били смо јако лепо угошћени и надамо се да ћемо ове године успети да узвратимо посету и да ће домаћински хор из Борова гостовати у Сомбору у оквиру Сомборског лета на нашој позорници. Шарени вокали углавном певају песме из сопствене продукције, али и од других аутора јер ми углавном певамо песме популарне музике за децу. У региону тренутно имамо доста квалитетних уметника и аутора који пишу такве песме и пошто смо учесници многих фестивала на којима се промовише популарна музика за децу ми изводимо и песме са тих фестивала - каже диригент хора **Марија Хајнал Стошић**.

Поред песама публика у Борову могла је да ужива и у наступу Дечје плесне групе „Венера“ која је игром и плесом на најлепши начин употпунила ову манифестацију. Осмеси на лицима старијих и весела дечја лица најбољи су доказ колико су нам овакви догађаји потребни.

Славко БУБАЛО

СРЕТЕН БЕГОВАЦ ЈЕДАН ЈЕ ОД ПРВИХ ФУДБАЛЕРА СА ВУКОВАРСКОГ ПОДРУЧЈА КОЈИ ЈЕ ИГРАО ЗА НЕКИ ПРВОЛИГАШКИ КЛУБ У ЈУГОСЛАВИЈИ

ПРЕТХОДНИК ФУДБАЛСКИХ РОМАНТИЧАРА

врло брзо 1948. године добио позив од Металца, клуба који је најпре променио име у БСК, а потом у ОФК Београд које и данас носи.

Преласку у Металац претходила је утакмица између репрезентација Београда и Загреба где је наступао за београдску репрезентацију и на тој утакмици постигао једини погодак.

Као играч током своје прволигашке каријере одиграо је укупно 44 утакмице и постигао девет голова. Играо је на позицији левог крила, а први првенствени гол у дресу Металца постигао је 1950. године и тако донео победу свом клубу у сусрету са Партизаном. Најплодоноснија година у дресу Металца је 1951. када је одиграо 19 утакмица и дао седам голова. Од тих постигнутих седам голова свакако су по значају најупечатљивија два гола постигнута у сусрету са загребачким

- Рано сам престао да играм фудбал мада тада играчи нису дуго ни играли. Ожениш се, ствараш фамилију, понуде ми место секретара и тако почиње каријера неке врсте фудбалског функционера. Остао сам веран фудбалу и може се рећи да сам стопостотно фудбалски човек - истакао је својевремено Беговац у једној емисији на СОС каналу.

Иако је играчку каријеру завршио и даље је остао у фудбалу, заправо је овом спорту био веран до краја живота као што је и сам рекао. Након играчке каријере отишао је у тренерске воде где је водио бројне београдске клубове, био селектор репрезентације Туниса као и аматерске репрезентације Југославије. Наводи се да је током играчке каријере уписао и пет наступа за репрезентацију Југославије, у сваком случају сигурно је да је почетком педесетих година био на ширем списку репрезентативаца. Дуго година као секретар водио је и удружење фудбалских тренера, 1974. године био је део стручног штаба селектора Миљана Миљанића на Светском првенству у Немачкој док је на омладинском Светском првенству у Чилеу 1987. године када је Југославија освојила ово првенство био технички секретар. Беговац је био и на позицији генералног секретара Фудбалског савеза Југославије као вршилац дужности, али по функцији

Млађим генерацијама свакако је мање познато име Сретена Беговца некадашњег фудбалера београдског Металца, потоњег БСК-а, односно ОФК Београда. Међутим, име овог фудбалера једно је од првих имена са вуковарског подручја које се појавило у прволигашком фудбалу некадашње Југославије.

Сретен Беговац рођен је у Боботи 6. фебруара 1927. године у породици Косте и Зоре Беговац, рођене Барвалац. Поред њега, Коста и Зора, имали су још и две ћерке, Милицу која је погинула у Другом светском рату и Јелену која је умрла у Београду. Са напуњених седам година живота Сретен је заједно са породицом преселио у Београд, али иако је рано отишао из родне Боботе увек се врло радо враћао у своје место рођења.

По сопственом казивању фудбал је почео активно да игра за време окупације када се 1943. године са навршених 16 година живота активирао у београдској Славији. Након рата заиграо је за Раднички, а потом

Динамо. До тог момента Динамо је био први на табели, а ова утакмица завршила се нерешеним резултатом 2:2, док је први пратилац Динама била Црвена звезда која је искористила кикс Загрепчана и победивши Партизан са 2:0 заузела прво место те на тај начин освојила прву титулу у својој историји. Многи су у том времену говорили да је најзаслужнији за ту Звездину титулу управо Срета Беговац.

ФУДБАЛСКИ РАДНИК

Металац је врло брзо променио име у БСК и као такав освојио је два пехара у куп такмичењу 1953. и 1955. године, оба у сусретима са сплитским Хајдуком, а међу играчима Београђана био је и јунак ове приче. Тадашње фудбалске каријере завршаване су раније него што је то данас случај па је врло брзо и Беговац окачио копчаке о клин.

*Сретен Беговац - трећи с лева**фото: Фејсбук - Историја
екс ју фудбала*

могло би се рећи да је био други човек савеза. По сопственом тврђењу заслужан је што се Драган Стојковић Пикси нашао на репрезентативном списку играча Југославије који су 1984. године отпутовали на Европско првенство у Француској. Пикси је тада био млад играч са навршених 19 година, али и једини друголигашки играч с обзиром да је његов Раднички из Ниша у којем је тада играо управо те сезоне испао из Прве лиге Југославије. Истицао је да је као нижелигашки играч, пре него што је дошао у Металац, био навијач Партизана, а као идол и узор служио му је Стјепан Бобек. Касније је, као функционер, ипак ценио све клубове велике четворке као и новосадску Војводину, али многи су говорили да је највернији био свом ОФК Београду.

- За мене је најбољи играч тог времена био Стјепан Бобек и није било играча као што је он. Био ми је узор иако нисам био тог квалитета, али увек сам га волео као играча јер мислим да је био мајстор над мајсторима - наглашавао је Беговац.

БЕГОВАЦ И БОБОТА

Својим познаницима, пријатељима и рођацима остао је у лепим сећањима. Тако је његов играчки савременик и некадашњи голман боботског Борца Срето Митровић у својој књизи о том периоду боботског фудбала записао да је Беговац одиграо мноштво пријатељских утакмица за Борац, поготово првих година након рата када је често долазио у Боботу.

- Његово присуство у нашем клубу значајно је по томе што је оставило траг на лепоту и квалитет игре, али и по томе што је у историју клуба ушао као неоспорна спортска величина и идол многим генерацијама - записао је Срето Митровић.

Посебно лепе утиске о њему има његов рођак **Никола Никица Гагулић** који истиче да је управо Срето Беговац најзаслужнији за многобројне контакте које је остварио у Црвеној звезди.

- Највећи контакт са њим остварио сам када сам отишао у војску у Београд, а наравно да сам у том моменту знао ко је он с обзиром да смо и рођаци. Редовно сам у том периоду с њим гледао утакмице

Црвене звезде и ОФК Београда. Тада сам одлазио и у ФСЈ где сам упознао доста фудбалских радника. Касније, преко њега сам остварио и контакте у Црвеној звезди - истиче Гагулић.

У Боботу је довео многе познате људе, међу њима тадашњег чувеног тренера Миљана Миљанића и популарног глумца Миодрага Петровића Чкаљу. Оба ова доласка изазвала су велику пажњу мештана, с тим да је далеко више људи дошло да види Чкаљу што је и разумљиво с обзиром на његову популарност у том времену.

- Из Боботе је посебно волео шунку и стару ракију. Познати су били доласци деда Срете на летње турнире који су се одигравали у нашем крају, а врло често је са собом доводио и по два, три своја саиграча из београдских клубова. У таквим условима Борац је био супериоран и освајао поменуте турнире. Такође, касније сам нашао један податак да је деда Срето у то време био најбржи фудбалер Југославије и као такав је добио надимак Плава лагуна. У то време Плава лагуна било је име најбрже кобиле која је побеђивала на тркама у Београду па је по њој и понео тај надимак - каже Гагулић.

Брзина и природна физичка снага красили су овог фудбалера који је преминуо 9. новембра 2005. године у Београду где је и сахрањен.

Срђан СЕКУЛИЋ

*Сретен Беговац - у средини**фото: Фејсбук
Историја екс ју фудбала*

ВУКОВАРСКЕ ПРИЧЕ 5

Пише: Славко БУБАЛО

ВУКОВАРСКИ ФИЈАКЕРИ (1)

Данас људи у јавном превозу користе аутобусе, трамваје, тролејбусе или таксије, а некада су улицама градова ту услугу грађанима пружали фијакеристи и њихови фијакери. Још понегде има их и у данашње време, али се користе тек у изузетним приликама и без возног реда, углавном као део туристичке понуде или потребе за испуњењем романтичних жеља заљубљених парова. Није то никакво чудо јер и коња је данас све мање, заменили су их аутомобили и остала возила којима коњска вуча више није потребна.

У некадашњој Југославији по фијакерима најчувенији град свакако је био Сомбор о чему сведочи и чувена песма Звонка Богдана Фијакер стари, али било их је и у некадашњем Вуковару и то не мали број. У престоници Београду било их је све до 1958. године када су градске власти војњу фијакерима и другим коњским запрегама по градским улицама забраниле. Загреб се фијакера решио само две године касније. Последњи фијакер Загребом је саобраћао све до почетка 1960. године, а путнике

је купио испред Главног колодвора. Кућу са шталом имао је поред новоизграђене градске већнице у данашњој вуковарској улици.

Почетак историје фијакера везује се за Париз у првој половини 17. века и уз име Николаса Суважа, паришког кочијаша и предузетника. У то време кочије су представљале луксуз намењен искључиво племству и богатим грађанима. Обични становници Париза кретали су се пешице или су се ослањали на повремене,

неорганизоване услуге превоза.

Око 1637. године, Суваж је направио искорак који ће трајно променити начин градског кретања. У близини своје куће и коњушнице, у улици Руе Сент-Мартин, налазила се капелица посвећена Светом Фиакру, ирском монаху и заштитнику баштована. Суваж је испред тог места држао неколико кочија са коњима и понудио их грађанима за изнајмљивање по унапред утврђеној цени. На кочијама је стајао натпис „Код Светог Фиакра“, по којем су касније постале препознатљиве.

Назив *фијакер* за ове кочије се задржао те је касније постао општи појам за градске кочије намењене јавном превозу путника. Тиме је Суваж практично створио први организовани систем јавног превоза кочијама у Европи као претечу данашњих такси-служби. Значај Суважове идеје није био само у техничком смислу, већ и у њеној друштвеној улози. Први пут у историји, кочија је престала да буде искључиво симбол аристократског престижа и постала је услуга доступна широј градској популацији.

Током друге половине 17. и 18. века,

фијакери су се брзо ширили Паризом. Град је уводио правила, дозволе и надзор над кочијашима, чиме је ова делатност добила законски и институционални оквир.

Из Париза се идеја јавног изнајмљивања кочија проширила и у друге европске градове, посебно у Беч, где је назив *фијакер* постао саставни део урбане градске културе. У Бечу је 1693. године издана и прва фијакер лиценца па је око 1790. године већ било близу 700 лиценцираних фијакера због чега је уведена и нумерација кола, односно регистрација сваког појединог фијакера. Фијакери су тако постали популарни и у свим осталим већим градовима Аустроугарске монархије - Будимпешти, Прагу, Загребу, Земуну, Сарајеву, Суботици, Петроварадину, Темишвару, Љубљани и у већ поменутом Сомбору.

У старом Вуковару између 1925. и 1934.

године било је 25 фијакериста. Њихова полазна станица била је код некадашње зграде Комерцијалне банке до Трга републике (данас Трг Фрање Туђмана).

„Фијакеристи су даноноћно трескали по старој калдрми, од куће др Јоце Митровића (овде је била штрафта између коцке и асфалта - данас код зграде ОЗ-а) до жељезничке станице. Фијакери су обавезно имали фењере у којима је ноћу свијетлила или обична свијећа или петролејски фитиљ. Неки од фијакериста имали су трубе с лоптом, као сигнални знак, а испред кочијаша-фијакеристе успињала се шаролика бичаљица(1) (...) У часовима одмора фијакеристи би стајали наслоњени уз зид оградe Николе банкара, недалеко од трговине Јована Адамовића, касније бифеја чика-Прикиног.”(2) - писао је својевремено у *Вутексовим новинама*

један од великих познавалаца вуковарске прошлости Ђорђе Ј. Дреновац.

Вуковарски фијакеристи били су углавном старији људи који су познавали готово све своје суграђане као и старе називе варошких сокака и буџака. На главама су носили шубаре и то независно од тога које је годишње доба. На њиховој станици у пијачне дане састајали су се многи угледни трговци и занатлије и распредали о политици и градским проблемима. Износили су се на том месту разни трачеви, новости угоститеља и власника јавних локала, а причало се и о припадницама „најстаријег заната”.

„Пред жељезничком станицом, сјећам се, стајало је увијек по неколико фијакера на којима су, неријетко, дремуцкали фијакеристи, чекајући 'ћиру' било од Шида или Борова... тада није било 'Бате', ни насеља комбината данашњег, биле су ту оранице и - ништа више, осим усамљене пруге и жељезничке станице 'Вуковар - Предграђе.’”(3) - описује у истом тексту Ђорђе Дреновац.

Друштво кочијашима правили су њихови коњи који су као и људи имали своје ћуди у које су њихови власници морали да проникну како би их они боље слушали. С коњима су разговарали док су чекали своје муштерије па су их често и псовали зато што нису прихватили чињеницу да животиње нису људи, да не знају да причају на њиховом језику и да га не разумеју. Због тога су уз псовке неизбежно ишли и ударали бичем по леђима, а псовачки репертоар који је те ударце пратио био је заиста богат и понекад болесно маштовит. Помињани су у њима Сунце, дан, ноћ, отац, мајка, мајчино млеко, лебац, крв, деца, па и сам Бог отац. Свађу са својим животињским пријатељима кочијашу су преносили и на односе с људима па је одатле и потекао израз да неко „псује к'о кочијаш”.

Референце:

(1) Бичаљица - Бич

(2) *Фијакери*, ВУТЕКС - информативни лист радне заједнице вуковарске текстилне индустрије, (Вуковар), 18. фебруар 1971, 4.

(3) Исто.

Едуард Моне - Фијакер

ЗБОГ ИМПРЕСИВНИХ РЕЗУЛТАТА КАДЕТА ШК ТРПИЊА, ОПШТИНСКИ НАЧЕЛНИК МИРОСЛАВ ПАЛИЋ ОРГАНИЗОВАО ЈЕ СВЕЧАНИ ПРИЈЕМ ЗА МЛАДЕ ШАХИСТЕ УЗ УРУЧЕЊЕ ВРЕДНИХ ПОКЛОНА

ТРПИЊСКИ ШАМПИОНИ НАГРАЂЕНИ

Шах не може свако да игра, поготово не са оваквим успесима. Морам да подсетим да смо захваљујући њима постигли врхунске резултате на нивоу Вуковарско-сремске жупаније у оквиру школских такмичења, а ево успех није недостајао ни на државном првенству. Од великог је то значаја за нас, нарочито јер смо мала средина, имамо мали број становника. Трудићемо

Маширевић, нагласивши да се сада суочавају са веома тешким, али слатким изазовом - повећати лествицу успеха и освојити Европу, а можда и свет.

Са кадетима и кадеткињама какву има трпињски клуб, велика очекивања на европским и светским такмичењима нису нереална. Поред талента и рада, додатну снагу и мотивацију даје им пријатељство које су градили кроз шаховску игру. То су нам потврдиле младе шампионке и овогодишње вицепрвакиње.

- Јако ми је драго да нас је начелник примио и пресрећна сам због поклона. Пре свега драго ми је да смо овде сви заједно, поводом успеха који смо заједно остварили у Трогоу. Значи ми доста што су сви били уз мене и што смо храбрили једни друге - рекла је **Ања Докмановић** која је заузела позицију вицепрвакиње до 15 година и првакиње до 14 година.

У групи до 13 година **Маша Поповић** освојила је 3. место, док је **Теодора Вукајловић** у категорији до 10 година са освојених 6 поена била другопласирана, а у старосној групи до 11 година освојила је бронзу. Њихове амбиције су јасне. Оне поручују да неће одустати у борби за још бољи пласман а ова подршка им је, кажу, значајан подстицај и стимуланс да своју намеру и остваре.

Млада дама, такође једна од шаховских звезда **Анисија Ђурачковић**, са само 5 година остварила је веома лепе и завидне успехе у Трогоу, а за сада јој је жеља да победи свог тату који је такође шахиста у трпињском клубу.

- Срећна сам пуно што смо успели. Планирамо да побеђујемо и у будућности. Победила сам брата и деду, али једино никад нисам победила тату - истакла је Анисија, уз поруку да је њена жеља близу остварења.

На крају, у знак узајамног поштовања, сусрет шахиста и начелника заокружен је уручењем плакете захвалности Општини Трпиња. У име клуба и кадета начелнику Палићу, плакету је уручила капитен екипе, **Ангелина Цветковић**.

Мирјана ЦВЕТКОВИЋ

Шаховска делегација из Трпиње која је доминирала на овогодишњем државном првенству кадета у Трогоу од 28. марта до 2. априла, остварила је изузетан успех заузевши веома високу позицију на првенственој листи и надмашивши све велике градове у РХ. Тим поводом 16. априла уприличен је пријем у општинској већници где је начелник Општине Трпиња **Мирослав Палић** младим шахистима исказао захвалност уручењем вредних поклона.

Општина Трпиња континуирано пружа подршку и даје ветар у леђа када је у питању рад овог клуба, кроз финансирање хотелског смештаја, трошкова пута или саме организације неког турнира. Како су успеси клуба расли, расла је и подршка, а овог пута посебна пажња посвећена је кроз захвалност младим шахистима што су трудом и радом, Трпињу представили на најбољи могући начин. Уз дочек, опуштен разговор и угодно пријатељско дружење, начелник је децу обрадовао и са поклон-боновима, односно вредним новчаним ваучерима.

- Окупили смо се овде како би захвалили нашој деци што су достојно представили пре свега себе, па клуб и на крају целу нашу заједницу. На државном такмичењу доказали су своју вредност, улагали су константан труд и рад, стога је ово прилика да им се испред Општине Трпиња јавно захвалим. Такође, захваљујем се и руководству ШК Трпиња и родитељима који су одлично радили са својом децом која су добра, паметна и васпитана.

се и да помогнемо колико можемо и у даљем њиховом раду - поручио је Палић.

Екипа ШК Трпиња позната је по континуитету добрих резултата, али и по слози и заједништву. Према речима начелника, овакав успех до сада није забележен у Трпињи, не само у шаху, већ ни у другим спортовима, због чега су ови млади људи прави представници своје заједнице. Њихов потенцијал препознат је од малих ногу, заинтересованост за шах била је присутна још од тада, тако да је са таквом екипом лепо радити јер желе, хоће и траже нове партије.

- Изузетно сам поносан што смо данас овде. Ништа није дошло преко ноћи. Све је то плод нашег труда који улажемо још од краја 2021. године. Формирали смо тада једну одличну групу, али нас је пандемија успорила. Успели смо да наставимо са истом том групом и сада остварујемо врхунске резултате. Мислим да смо превазишли сами себе. До сада смо имали два светска првенства у Италији и Казахстану, а наредно нас очекује у Грчкој на којем ћемо имати чак два наша државна представника. Мислим да је то понос свих нас. Желим да истакнем да смо са великим респектом примљени на свако такмичење. Имамо пуно честитки и од стране наших локалних клубова, што ми је драго. Посебну захвалност дугујемо начелнику и Општини која нас од почетка бодри и пружа руку, јер ништа ово не бисмо успели да смо сами у свему и да немамо њихово разумевање - истакао је председник ШК Трпиња **Никола**

ИМПРЕСУМ

ЛИСТ ЗАЈЕДНИЧКОГ ВЕЋА ОПШТИНА - ВУКОВАР
ИЗВОР

Број: 396

Бесплатно издање

ГОДИНА XX

Вуковар, 29. април 2026.

Издавач:

Заједничко веће општина, Вуковар

За издавача:

Дејан Дракулић, председник ЗВО-а

Главни уредник:

Јадранка Јаћимовић

Редакција:

Вуковар:

Славко Бубало, Срђан Секулић, Маја Милановић,
Мирјана Цветковић;

Книн:

Васка Радуловић

Фотографија: Редакција

Графичка припрема:

Марко Кртинић

Штампа:

Глас Славоније д.д. Осиек
Улица Хрватске Републике 20

Адреса редакције:

Еугена Кватерника 1, Вуковар
Тел: 032/416-667
Факс: 032/422-755

Имејл: mediji@zvo.hr

Веб: www.zvo.hr

Излази сваких 14 дана

Тираж: 7000

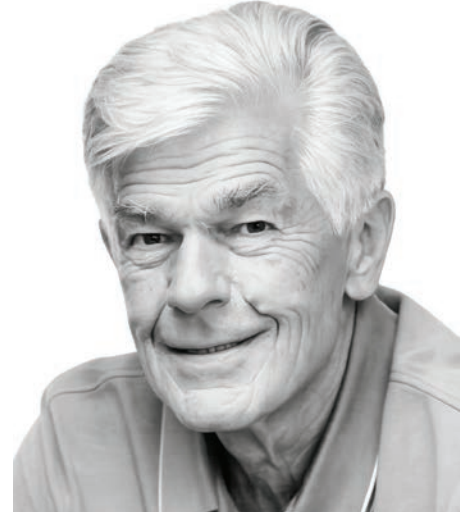
Насловна страна: НАСТАВЉАЈУ СЕ
КАПИТАЛНЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ НА
ИСТОКУ ХРВАТСКЕ

Лист суфинансирају:

Савет за националне мањине Владе
Републике Хрватске

ДРАГАН АНТИЋ (1948-2026)

У Београду је 1. марта преминуо Драган Антић - Бато, један од некадашњих руководиоца у фабрици гуме и обуће Борово. Школовао се у Борову, Осиеку и Загребу где је први у класи стекао звање инжењера машинства. Ту је упознао и своју супругу Живку са којом је стекао ћерке Гордану и Драгану. С дипломом машинског инжењера вратио се у Борово у коме се као његов стипендиста убрзо и запослио. Радио је у боровском у Инжењерингу као самостални пројектант за технолошке групе, а након тога је именован за директора у Организацији удруженог рада услужних делатности. Када је у Борову планирана изградња новог топлинско-енергетског постројења, скраћеног назива ТоГе, он је именован за директора објекта у изградњи. Био је и заменик директора Пословног одбора комбината. Био је активан и у друштвеном животу као секретар боровског Друштва инжењера и техничара ДИТ. Рат је њега и породицу одвео у Горњи Милановац у фабрику „Металац“ где је радио нешто дуже од годину дана, потом је прешао у Темерин, најпре у „Електромонт“, а затим у предузеће

„Тирмас“. Пословну каријеру завршио је у фабрици „Борели“ у Сомбору која је најпре била један од истурених погона фабрике Борово, а у засебну фирму прерасла је 1997. године. Крај радног века дочекао је у Новом Саду, а пензионерске дане проводио је на Фрушкој гори у викенд насељу Брестови. Сахрањен је у Новом Саду.

Нека му је вјечна памјат!

**ПРАТИТЕ СРПСКЕ МЕДИЈЕ
НА ИСТОКУ ХРВАТСКЕ**

срби .HR
INFORMATIVNI PORTAL

УРОЦИЛА
Славоније, Барање и западног Срема
АГОПИНА

radio
dunav
101.5 FM

100.7 FM
RADIO BOROVO

96.9 FM
RADIO BANSKA KOSA

 YouTube
@tvprodukcijaZVO

У ОПШТИНИ ЕРДУТ ОБЕЛЕЖЕН ДАН ПЛАНЕТЕ ЗЕМЉЕ

ДАН ПЛАНЕТЕ НА СВЕТСКОМ НИВОУ

Општина Ердут је напредовала по овим питањима јер око 50 одсто отпада се на различите начине предаје и одваја, а остатак је смеће. Ипак, и од ове локалне самоуправе очекује се да кроз одређени временски период постотак одвојеног отпада буде око 80 одсто што су по оцени многих тренутно недостижне бројке на нивоу целе државе.

Са едукацијом и програмом кроз игру били су задовољни о они којима је цео програм и намењен.

- Научили смо да се околина и наша планета морају чувати тако што ћемо рециклирати смеће и бацати одређени отпад у одређене канте - рекао је ученик четвртог разреда **Коста Мркшић**.

- Учили смо о околини и како да чувамо планету. Лепо ми је данас јер учимо да не загађујемо планету него да је чувамо од пропадања - нагласила је **Уна Чалошевић** такође ученица четвртог разреда даљске основне школе.

Дан планете Земље установљен је 1970. године, а обележава се сваког 22. априла. Повод за ово обележавање била је експлозија нафтне платформе у јануару 1969. године у Калифорнији, недалеко од Санта Барбаре што је изазвало еколошку катастрофу и помор птица и морских животиња. На овај дан 2016. године потписан је и Париски споразум у оквиру Уједињених нација о ублажавању климатских промена, а споразум је потписало више од 120 држава.

Срђан СЕКУЛИЋ

ЧУВАЊЕ ПЛАНЕТЕ ОД МАЛИХ НОГУ

Традиционално Општина Ердут и Комунално предузеће „Чворковац“ обележавају Дан планете Земље са најмлађим становницима ове општине.

Тим поводом у Даљу је организована едукација уз дечије игре како и на који начин се чува животна средина те како се одваја отпад од којег сутра могу настати неки нови предмети, а не искључиво нова количина смећа.

- Ми сваке године позивамо нашу децу из вртића и школа да обележимо и Дан вода као и Дан планете Земље. Тих дана код нас заиста буде јако радосно, а сама деца су пуна ентузијазма када је ова тема у питању и толико знања имају о томе да се ја сваке године и лично и пословно изненадим због начина на који они комуницирају са мном о овој теми - рекла је директорка Комуналног предузећа „Чворковац“ **Анђелка Томашевић**.

Ову акцију фирма Чворковац и Општина Ердут организују од 2011. године и на њој се окупљају најмлађи становници ове општине од оних који похађају вртић до основношколске и средњошколске деце.

- Данас смо замислили да се деца играју и да кроз игру уче иако они доста тога знају. Кроз различите сегменте уче како употребљавати отпад и претварати га у нови садржај. То је оно што ми данас желимо да деца науче како да од нечега што би бацили у смеће направе ствар

која се може користити за нешто - нагласила је директорка Чворковца.

Екологија и заштита животне средине су теме о којима се увек може разговарати, не само када се обележавају овакви датумом везани дани.

- И сами смо свесни тога да смеће није смеће него отпад и од кућног прага морамо да научимо да раздвајамо правилно како бисмо млађим нараштајима омогућили бољи живот и чисту животну средину. То стварно нису флоскуле и нису теме које се само наглашавају, то је једноставно потреба са којом сваки дан морамо да живимо и којој морамо да посветимо одређено време у својим домаћинствима. Без тога и без промене ставова нећемо моћи да напредујемо по том питању - истакла је Анђелка Томашевић.

Следећи 397. број Извора излази у среду 13. маја 2026.

Нову Хронику Славоније, Барање и западног Срема гледајте у петак 8. маја на РТРС плус у 17:50, у суботу 9. маја на РТС-сат у 12:30 и у понедељак 11. маја на РТВ 1 у 15:25.